

*Tento projekt je financován z ESF (<http://www.esfcr.cz/>) prostřednictvím OP VVV
(<http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy-1/op-vvv>).*
Výzva č. 02_20_082 Akční plánování v území

Aktualizace hlavních problémů k řešení, popis jejich příčin a návrhy řešení

MAP III pro SO ORP DĚČÍN

V Ústí nad Labem, dne 18. 1. 2023

.....
Hana Blažková

Hlavní manažerka a koordinátorka projektu

Vymezení problémových oblastí a klíčových problémů

Na základě provedených analýz, jednání realizačního týmu a pracovních skupin, byla provedena aktualizace problémových oblastí a jejich rozpracování do dílčích problémů s popisem jejich příčin a návrhů řešení, vč. relativního zhodnocení závažnosti (na škále 1 min. - 8 max.). Jedná se revizi dokumentu, který byl vytvořen v rámci projektu MAP II pro SO ORP Děčín (číslo projektu: CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0008611). Současná aktualizace hlavních problémů k řešení, popis jejich příčin a návrhy řešení, proběhla na základě aktuální podkladů (dílčích analýz relevantních informací z území) v termínu od 1. 12. 2022 do 9. 1. 2023 a to prostřednictvím on-line formuláře Google, kde členové PS a RT měli možnost připomínkovat jednotlivé části analýzy a zároveň hodnotit aktuální závažnost jednotlivých problémů. Následující tabulka představuje aktualizovaný přehled identifikovaných problémů, v pravém sloupci seřazených podle výše zmíněného hodnocení závažnosti.

1. Kvalita vzdělávacího procesu – řízení školy/školského zařízení, časová náročnost, školní klima, přechod mezi jednotlivými stupni vzdělávacího procesu, další vzdělávání pedagogů i nepedagogických pracovníků.	
1.1. Personální zajištění specializovaných pedagogů i nepedagogů (spec. pedagog, logoped, psycholog, soc. pedagog apod.).	6,7
1.2. Přílišná časová vytiženost vedení školy, absence podpory ředitelů.	6,6
1.3. Personální zajištění škol a pozic pro rozvoj příslušných kompetencí.	5,8
1.4. Negativní přístup k inkluzivnímu vzdělávání ve společnosti.	5,6
1.5. Slabá podpora nadaných žáků, dětí a talentů obecně.	5,5
1.6. Učitelé trpí frustrací, vyhořením.	5,4
1.7. Problematický rozvoj čtenářské a matematické gramotnosti dětí a žáků.	5,4
1.8. Velké počty dětí ve třídách, nemožnost individuálního přístupu.	5,3
1.9. Nedostatečná kvalifikovanost a know-how pedagogů, slabé využívání interaktivních metod a pomůcek v oblasti rozvoje gramotností a kompetencí.	5,3
1.10. Neúčast dětí ze sociokulturně znevýhodněného prostředí na zájmovém a neformálním vzdělávání.	5,1
1.11. Vliv pandemie na vzdělávání, neúčast části žáků na on-line výuce, propad ve vzdělávání.	4,9
1.12. Rozdíly mezi jednotlivými školami v území.	4,8
1.13. Koncentrace poskytovatelů zájmového a neformálního vzdělávání v centrech regionu.	4,8
1.14. Problémový přechod dětí na základní školy.	4,8
1.15. Přílišná administrativní zátěž i neznalost nových metod výuky souvisejících s implementací inkluze dle novelizovaného § 16 školského zákona.	4,6
1.16. Nedokonalá diagnostická podpora PPP.	4,5

2. Spolupráce napříč územím – jedná se o spolupráci nejen mezi přímými aktéry ve vzdělávání, týká se i vztahu škola a rodina, zřizovatel a škola/školské zařízení, propojování napříč tématy a stupni vzdělávání, spolupráce se zaměstnavateli apod.	
2.1. Špatná spolupráce s rodiči, nedostatečné zapojení rodičů do procesu vzdělávání, špatná informovanost této cílové skupiny.	6,4
2.2. Nedostatečná motivace a nezájem subjektů o spolupráci, slabá komunikace mezi pedagogy, slabé sdílení dobré praxe, slabá spolupráce s odborníky v tématu klíčových kompetencí.	5,5
2.3. Změny ve školství zvyšující napětí mezi cílovými skupinami.	5,4
2.4. Metodické vedení na úrovni ORP.	4,8
2.5. Špatná spolupráce/nechuť spolupráce pedagoga a asistentů pedagoga.	3,1
3. Infrastruktura a vybavení škol a školských zařízení – ve smyslu stavu zařízení, kapacit škol i učeben, obzvláště těch odborných, mající za smysl zvýšení motivace žáka a formování jeho cesty k úspěšnému životu.	
3.1. Překážky zavádění ICT do škol - slabé elektrické sítě, nedostatečně zajištěná konektivita škol, nedostatek IT odborníků. <i>Pozn.: Vazba na problémovou oblast 1.</i>	6,8
3.2. Horší stav některých objektů/dlouhodobé podfinancování školní infrastruktury/ekologická neúspornost starých budov.	6,4
3.3. Nedostatek prostoru pro rozvoj – nemožnost zřizování nových učeben apod.	5,9
3.4. Nedostatečné zajištění učeben pro klíčové kompetence.	5,4
3.5. Některé školy nejsou bezbariérové (jedná se o bezbariérovost jak vnější, tj. zpřístupnění školy, tak i vnitřní, tj. přizpůsobení a vybavení tříd a dalších prostorů školy).	5,4
3.6. Zastaralé a někdy již nevyhovující vybavení a pomůcky, nedostatek materiálu a nedostupnost technologií.	4,9

- 1. KVALITA VZDĚLÁVACÍHO PROCESU** – řízení školy/školského zařízení, časová náročnost, školní klima, přechod mezi jednotlivými stupni vzdělávacího procesu, další vzdělávání pedagogů i nepedagogických pracovníků.

1.1. Personální zajištění specializovaných pedagogů i nepedagogů (spec. pedagog, logoped, psycholog, soc. pedagog apod.).

Příčiny:

- Nedostatečná logopedická péče, nedostatek speciálních pedagogů na školách, sociálních pedagogů, koordinátorů inkluze, kariérových poradců, školních psychologů, asistentů pedagoga atd. Fyzická absence vhodných pracovníků pro obsazení spec. pozic. Příčiny jsou i v absenci systémového financování těchto pozic - nedostatečné finanční zajištění personálních nákladů na práci s heterogenními skupinami dětí (např. asistentů pedagoga, pedagogické i nepedagogické pracovníky), finanční situace nedovolí sjednat si pracovníky např. na DPP. Tabulkové platy psychologů neodpovídají jejich možným výdělkům mimo školství, z čehož vyplývá, že většina psychologů nebude působit ve školství. Lidé s potřebným vzděláním mnohdy odcházejí pracovat do jiných krajů, kde je lepší životní úroveň, vyšší výdělků a méně složitá situace na školách. Což je právě jednou z příčin, proč jsou tyto pozice na školách v regionu potřeba – složitě sociokulturní složení regionu.

Pozn.: Příčiny není možné řešit na regionální úrovni, jsou způsobeny systémovým nastavením. Personální podpora částečně zajištěna díky projektům OP VVV, OP JAK a podporou z NPO (Národní plán obnovy).

Návrhy řešení:

- Spolupráce s pedagogickými fakultami (více praxe na školách, regionální podpora), systémové finanční zajištění těchto pozic, personální podpora. Využití dostupných dotačních prostředků a zajištění návaznosti operačních programů, nebo ukotvení těchto pozic v legislativě, aby mohly být tyto pozice financovány napřímo. Motivace absolventů neopouštět region (např. navýšení finančních prostředků pro studijní stipendia podmíněná následnou prací v regionu, zajištění bydlení ze strany obcí pro absolventy potřebných oborů). Na pedagogických fakultách zavést studijní obor školní psycholog. Sdílený školní psycholog pro více škol. Pomoc školám ze strany školských poradenských zařízení (při zvýšení personálních kapacit těchto zařízení) formou výjezdů pracovníků do škol při realizaci spec. ped. péče (jako náhrada nedostatečné personální kapacity škol) – již probíhá, ale v omezené míře vzhledem k velké vytíženosti pracovníků SPC.

Pozn.: Personální podpora částečně zajištěna díky projektům OP JAK a podporou z NPO (Národní plán obnovy).

1.2. Přílišná časová vytíženost vedení školy, absence podpory ředitelů.

Příčiny:

- Zvýšení administrativní a byrokratické zátěže v souvislosti s legislativními změnami, současná funkce ředitele školy. Nárůst činnosti v důsledku pandemie – organizace on-line výuky, testování žáků, doučování apod. Absence financí na podpůrné pozice. Nedostatek personálního obsazení pro rozvoj infrastruktury školy (chybí pozice projektového manažera). Zátěž ze strany zřizovatele (činnosti netýkající se hlavní činnosti školy) - zřizovatel

mnohdy přenáší na ředitele úkony, které náleží zřizovateli nikoliv řediteli. Nedostatek podpory ředitelů škol – ředitelé musí být odborníci na vše (viz výše) a za vše zodpovídají.

Pozn.: Některé z uvedených příčin není možné zcela řešit na regionální úrovni, jsou způsobeny systémovým nastavením.

Návrhy řešení:

- Legislativní změny – snížení administrativní a byrokratické zátěže, vyjasnění funkce ředitele školy, personální podpora. Pilotáž středního článku vzdělávání (ve variantě reálného odběrení ředitelů). Převzetí administrace a řízení projektů ze strany zřizovatele, podpora zřizovatele (v rámci některých administrativních a provozních činností – např. IT, právo, majetek). Stabilizace školství – přestat ze strany státu experimentovat s něčím novým a nerušit osvědčené. Regionální podpora a vzdělávání ředitelů škol (stáže regionální i zahraniční), právní servis a poradenství, expertní skupiny, cílené další regionální vzdělávání. Hledání cest pro snížení byrokracie – optimalizace a plánování procesů. Legislativně ukotvit pozici koordinátora inkluze, metodika prevence (snížení vyučovací povinnosti).

1.3. Personální zajištění škol a pozic pro rozvoj příslušných kompetencí.

Příčiny:

- Fyzická absence vhodných pracovníků v území, stárnutí pedagogů (odchod do důchodu), malý počet absolventů, kteří jdou učit (především v rámci matematiky, fyziky apod.), chybí motivace pro nové učitele. Nechuť některých pedagogů se sebevzdělávat. Obecná neznalost kompetenční problematiky u pedagogů. Příprava pedagogů nereflektuje změny společnosti. Dále chybějící systémové financování podpůrných pozic - koordinátor inkluze, speciální pedagog, školní psycholog, sociální pedagog, problematické (nepravidelné a pro zaměstnance nevýhodné) financování asistentů pedagoga.

Pozn.: Příčiny není možné zcela řešit na regionální úrovni, jsou způsobeny trendy společnosti a systémovým nastavením (řešením je systémová změna především na úrovni státu a VŠ).

Návrhy řešení:

- Zajištění dostatku kvalitních pedagogů. Spolupráce s pedagogickými fakultami, motivace pedagogů k vlastnímu rozvoji a realizace DVPP, personální podpora. V rámci přípravy pedagogů na VŠ by bylo vhodné zvětšit podíl praxe na školách, např. na 1 školní rok – budoucí pedagog by se tak mnohem lépe připravil na realitu a škola by na jeden rok měla zajištěnou pozici jako např. zaměstnanec školy. Podpořit odborníky z praxe v zapojování do výuky a učení. Zavedení kariérního řádu. Personální podpora v rámci kariérového poradenství, snížení úvazků u pedagogů, kteří vykonávají ve škole funkce MPP (Minimální preventivní program). Podpora při zajišťování rodilých mluvčích. Motivace studentů již na středních školách, příprava všestranného pedagoga. Systémové (začleněné do běžného systému financování) financování podpůrných pozic (koordinátor inkluze, speciální pedagog, školní psycholog, sociální pedagog), financování asistentů pedagoga dle velikosti školy.

1.4. Negativní přístup k inkluzivnímu vzdělávání ve společnosti.

Příčiny:

- Inkluze (společné vzdělávání) nebyla dobře připravena ani vysvětlena. Téma inkluze posloužilo v politickém boji. Dodnes přetrvává o inkluzivním vzdělávání a změně školského

zákona mnoho nepravd, např. inkluze je stále viděna jen jako inkluze sociálně slabších žáků.

Pozn.: Příčinu není možné řešit na regionální úrovni, byla způsobena systémovou změnou a přístupem interpretů. Nyní lze řešit pouze následky.

Návrhy řešení:

- Realizace osvětové činnosti, spolupráce s veřejností a rodiči. Podpora a uvádění příkladů dobré praxe, předkládat prokazatelný posun na konkrétních příkladech. V oblasti vzdělávání se musí řešit komplexně, tj. včetně sociální práce s rodinami, bydlení, pracovní uplatnění.

1.5. Slabá podpora nadaných žáků, dětí a talentů obecně.

Příčiny:

- Slabá identifikace nadaných a mimořádně nadaných žáků, někdy špatná diagnostika obzvláště pokud není dítě všestranné a v některých oblastech selhává. Velké počty dětí ve třídách, jednostranný přístup k inkluzivnímu vzdělávání směrem k dětem s poruchami učení, chováním, či jiným znevýhodněním. V praxi zabere nejvíce času problémový žák s náročným chováním, žák nadaný nebo naopak s oslabeným intelektem (pokud neruší) bývá na druhé koleji. Zvýšená náročnost na individuální přístup a přípravu. Neznalost diferenciací výuky a přístupů. Při výuce se stále soustředíme na střed. Nevybavenost materiální i znalostní - nedostatečné znalosti při identifikování žáků s nadáním.

Návrhy řešení:

- Snížení počtu žáků ve třídách, dělení tříd, kde je to technicky možné, tandemová výuka. Realizace DVPP – jak zacházet s nadanými dětmi a žáky, jak rozdělit výuku, jak identifikovat nadané děti a žáky atd. Podpora žákovských projektů a aktivit, podpora kariérového poradenství. Regionální podpora nadaných - spolupráce s firmami a institucemi (např. finanční i materiální podpora), podpora promyšlených aktivit v regionu zvyšující zapojení talentovaných - Naše firmy, podnikavost, národní i mezinárodní projekty. Stáže učitelů v zahraničí pro inspiraci a motivace pedagogů k vlastnímu rozvoji. Kariérní řád a finanční ohodnocení za metodologicky náročnější práci. Realizace kroužků pro nadané děti/žáky. Změna přípravy učitelů na práci s diferenciovaným kolektivem. Mít možnost vybírat kvalitní učitele (nedostatek pedagogů všeobecně, není možnost výběru). Průběžné vzdělávání a podpora v této oblasti.

1.6. Učitelé trpí frustrací, vyhořením.

Příčiny:

- Nízká společenská prestiž, komplikovaná spolupráce s rodiči. Častá představa rodičů, že pedagogické práci rozumí lépe než pedagog. Mnoho rodičů má tendence přesouvat zodpovědnost za výchovu dítěte na školu. Zvýšená psychická zátěž v rámci práce s dětmi se SVP a dětmi ze sociálně vyloučených lokalit. Distanční výuka. Výsledky práce nenaplňují očekávání pedagogů, mají pocit vlastního selhání, zvláště ve třídách, kde je poměrově více žáků s horším prospěchem. Pedagogové si neumí říct o pomoc, neumí identifikovat svoji potřebu. Slabší seberozvoj a vzdělávání samotných pedagogů. Chybějící programy pro prevenci - zejména supervize, psychologická pomoc pedagogům.

Návrhy řešení:

- Supervize, školení v emoční inteligenci, psychohygiena jako pravidelný aktivita pro pedagogy. Využití nabídky NPI ČR (lektori, supervizoři, koučové). Změna školských

dokumentů, snížení administrativní a byrokratické zátěže apod. Osvěta a komunikace s rodiči. Kvalitní vzdělávání v rámci DVPP, využití metod koučinku a mentoringu. Efektivní využití studijního volna k sebevzdělávání. Kariérní řád a průběžné vzdělávání: práce se stresem, komunikace. Změna neefektivních metod za efektivní. Budování prestiže povolání. Zapojování učitelů do dění ve školství. Regionální podpora školství.

1.7. Problematický rozvoj čtenářské a matematické gramotnosti dětí a žáků.

Příčiny:

- Špatná domácí příprava a nezáměr rodičů (neúčast na mimoškolních aktivitách dítěte), rodiče vzhledem k časové vytíženosti nemají tolik času se věnovat dětem. Pomalá inovace výuky směrem ke kompetencím a gramotnostem. Přetechnizování společnosti – přílišná závislost dětí v oblasti ICT má negativní vliv na rozvoj gramotností. Projevuje se negativní dopad distanční výuky. Nízká míra osobní komunikace s dítětem a mezi dětmi bez využití techniky. V rámci výuky převládá využívání jednodušších výukových metod s nižším potenciálem rozvoje.

Návrhy řešení:

- Prolínání předmětů, využívání poznatků a technologií mezi obory – sdílení dobré praxe, rozvoj polytechniky, DVPP a zvýšení motivace pedagogů k vlastnímu rozvoji, porozumění tomu co vlastně dané gramotnosti znamenají. Revize vzdělávacích programů, jasné vymezení toho, co by měl žák, v kterém ročníku zvládat. Motivace dětí a žáků k rozvoji gramotností (spolupráce s knihovnou, muzeem a dalšími subjekty, více hodin čtení ve výuce). Realizace projektových dnů, ukázání využitelnosti ICT v praxi a k smysluplným účelům. Podpora školních čtenářských klubů, podpora školních knihoven. Osvěta mezi rodiči – informovanost a spolupráce s rodiči (prezentace služeb školní/obecní knihovny), zainteresovat více rodiče do vzdělávání dětí v oblasti čtenářské gramotnosti. Zaměření se na rozvoj matematické a čtenářské gramotnosti nejen v matematice a češtině.

1.8. Velké počty dětí ve třídách, nemožnost individuálního přístupu.

Příčiny:

- Velké počty dětí ve třídách, které vyžadují podpůrná opatření (i 1. stupně), nedostatek pedagogů a prostoru při případném dělení tříd. Žáci s OMJ. Pozn. situace lepší vzhledem ke změně financování regionálního školství, však školy limitují především omezené kapacity – absence volných učeben pro dělení velkých tříd.

Pozn.: Příčiny není možné řešit na regionální úrovni, jsou způsobeny systémovým nastavením.

Návrhy řešení:

- Realizace DVPP a rozvoj spolupráce v území, motivace pedagogů a prevence vyhoření. Tandemová výuka. Rozvoj spolupráce učitele a asistenta pedagoga. Motivace studentů středních škol ke studiu na pedagogických fakultách. Zapojení studentů učitelských oborů více do praxe na školách, např. formou zapojení do výuky jako asistentů. Investice do infrastruktury tam, kde je to možné - vytvoření prostor pro dělenou výuku a zázemí pedagogů a dalších pracovníků ve školství (přestavby, přístavby...).

Pozn.: změnou financování Ph max je již částečně řešeno.

1.9. Nedostatečná kvalifikovanost a know-how pedagogů, slabé využívání interaktivních metod a pomůcek v oblasti rozvoje gramotností a kompetencí.

Příčiny:

- Nedostatek obsahově potřebného vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti příslušné gramotnosti/pregramotnosti. Absence kariérního řádu. Malý počet dostupných a kvalitních lektorů. Přístup pedagogů k rozvíjení znalostí v oblasti dané gramotnosti/pregramotnosti jejich využití ve výchově, neochota se vzdělávat, slabá motivace, chybí sdílení dobré praxe. Málo kvalitní a cenově dostupné didaktické literatury. Svou roli sehrává i zahlcenost pedagogů. V tématu nedostatečného využívání digitálních technologií pro sebevzdělávání ze strany pedagoga bylo identifikováno mírné zlepšení, právě díky rozvoji distančního vzdělávání.

Návrhy řešení:

- Zavedení kariérního řádu. Cílené vzdělávání pedagogů v území. Zahraniční stáže pro vedení i skupiny pedagogů. Realizace DVPP a sdílení dobré praxe pro zavádění moderních výukových metod (spolupráce s dalšími subjekty, např. knihovnou) podle aktuálních potřeb škol. Navázat na rozvoj ICT (v souvislosti s distančním vzděláváním) a na reformu ŘVP (digitální gramotnost), rozvíjet dále vzdělávání v ICT, využívání on-line vzdělávání, natočených webinářů (příkladů dobré praxe). Motivace pedagogů k vlastnímu rozvoji, využití leaderů v regionu. Zajistit více kvalitních lektorů pro DVPP, organizačně a finančně podpořit školení celých týmů pedagogických pracovníků přímo ve škole (např. formou sdílení dobré praxe mezi pedagogy). Propojování aktivních učitelských komunit v ČR i ve světě. Vzdělávání učitelů v angličtině. Stáže a stínování. Párová výuka. Průběžná podpora na školách - např. mentoring.

1.10. Neúčast dětí ze sociokulturně znevýhodněného prostředí na zájmovém a neformálním vzdělávání.

Příčiny:

- Nezájem rodičů, finanční náročnost, nedostatek finančních prostředků pro realizaci mimoškolního vzdělávání, jiné priority cílové skupiny. Vysokoprahovost zájmového vzdělávání, málo programů zacílených na sociálně znevýhodněné žáky. Pandemie (COVID-19) tyto rozdíly více prohloubila.

Návrhy řešení:

- Osvětová činnost, využití terénních pracovníků, vyhledání vhodného finančního zdroje, spolupráce s nízkoprahovými kluby - větší spolupráce s neziskovým sektorem a propojení poskytovatelů volnočasových aktivit s poskytovateli sociálních služeb. Podpora regionálních hrazených aktivit pro tyto žáky např. v době prázdnin i školního roku. Plánování a řízení těchto aktivit, hledání zdrojů pro jejich zajištění. Zapojení žák-škola-rodič. Rozšíření nabídky volnočasových aktivit do míst, odkud žáci pocházejí, aby odpadlo dojíždění.

1.11. Vliv pandemie na vzdělávání, neúčast části žáků na on-line výuce, propad ve vzdělávání.

Příčiny:

- Nedostatečné vybavení části žáků, jejich nezájem a malá podpora rodičů. Nevybavenost internetovým připojením. Došlo k propadu vědomostí, sociální vyspělosti, návyků, postupně se zlepšuje, avšak projevuje se časová náročnost doučování.

Návrhy řešení:

- Využití Národního plánu doučování, programů MŠMT apod. Podpora wellbeingu. V případě potřeby zajištění vhodného datového připojení pro žáky.

1.12. Rozdíly mezi jednotlivými školami v území.

Příčiny:

- Spádové oblasti škol, výskyty SVL - školy nemohou za skladbu obyvatel ve své spádové oblasti. Rozdíly mezi jednotlivými školami se prohloubily v důsledku pandemie koronaviru a zavedení distančního vzdělávání. Důsledkem inkluze je segregace některých škol směrem nahoru i dolů. Rozdílné přístupy zřizovatelů škol.

Návrhy řešení:

- Podpora ze strany státu ke školám ze SVL, lepší finanční ohodnocení a motivace pedagogů za náročnější práci v těchto školách. Cílená podpora a řešení této problematiky, nastavení jasných pravidel a jejich dodržování a vymáhání (docházka do školy, rychlé řešení záškoláctví). Cílená a dlouhodobá podpora zaostávajících škol. Přestat podporovat obchod s chudobou a regulovat sociální systém. Využití dostupných prostředků a možností, např. Národní plán doučování, Národní plán obnovy, projekt POLIT 3 apod.

1.13. Koncentrace poskytovatelů zájmového a neformálního vzdělávání v centrech regionu.

Příčiny:

- Přirozená lokalizace v území. Nízká podpora a propagace regionálního vzdělávání. Malá finanční i materiální podpora.

Návrhy řešení:

- Řešení dopravy pro školy, využívání externistů pro realizaci vlastních kroužků a mimoškolních aktivit – opět otázka financování. Zapojit regionální aktéry, odborníky a organizace do dalšího vzdělávání. Podpora a aktivní vyhledávání regionálních lidských zdrojů. Vytvoření úzké spolupráce ZŠ a zařízení pro zájmové vzdělávání.

1.14. Problémový přechod dětí na základní školy.

Příčiny:

- Nezáměr rodičů o předškolní vzdělávání. Časté stěhování rodin a bytová politika ve vyloučených lokalitách. Stává se, že vlivem stěhování se některé děti vůbec nevzdělávají a nikdo je nehledá. Ve spádové škole nenastoupí, ale na adrese bydliště již nejsou k zastížení, a jelikož není známo jejich nové bydliště, nová škola tyto děti nepoptává. Školní nezralost a neochota rodičů podstoupit šetření v PPP kvůli odkladu PŠD (rodiče mají neadekvátní představy o dovednostech svých dětí a na odklad PŠD nechtějí přistoupit). Neznalost prostředí mezi ZŠ a MŠ i mezi učiteli jednotlivých stupňů. V ojedinělých případech nedostatečná komunikace mezi některými MŠ a ZŠ.

Návrhy řešení:

- Sociální práce s rodinami – využití terénních pracovníků, soc. pedagogů. Realizace osvětové činnosti pro zvýšení finanční a sociální gramotnosti rodičů především v rámci vyloučených lokalit. Spolupráce mezi aktéry vzdělávání, jednání mezi MŠ a ZŠ za účelem hlubšího pochopení druhé strany a dohody o prioritách. Regionální nastavení minimálního obsahu pro nástup do ZŠ. Nastavení základních parametrů pro zápis. Využití podkladových portfolií

pro předávání informací mezi MŠ a ZŠ. Větší provazba spolupráce poskytovatelů sociálních služeb se školami. Institut sociálního pedagoga na ZŠ. Zkvalitňování předškolního vzdělávání (DVPP, pomůcky apod.), koordinace mezi obcemi/městy/kraji. Komunitní setkávání rodičů s pedagogy MŠ a ZŠ zároveň. Přípravné třídy na ZŠ.

1.15. Přílišná administrativní zátěž i neznalost nových metod výuky souvisejících s implementací inkluze dle novelizovaného § 16 školského zákona.

Příčiny:

- Nesystémové zavádění dílčích kroků inkluzivního vzdělávání (vč. možností financování) bez ucelené koncepce ze strany MŠMT. Absence metodického vedení škol z MŠMT, kraje, NÚV. Částečně i neochota škol měnit zaběhnuté (přetrvávání konzervativního přístupu ke vzdělávání), nedostatečná flexibilita některých škol vzhledem k jejich stávajícím podmínkám. Ačkoliv tento problém doposud přetrvává, situace se pozvolna lepší.

Pozn.: Příčiny není možné řešit na regionální úrovni, jsou způsobeny systémovým nastavením.

Návrhy řešení:

- Systémová podpora ze strany státu. Nesnižovat počty asistentů pedagoga od roku 2024. Realizace DVPP a sdílení dobré praxe pro pedagogy a další pracovníky ve vzdělávání. Apelovat na revizi zavádění inkluzivních opatření. Cílená podpora ve školách dalšími podpůrnými profesemi.

1.16. Nedokonalá diagnostická podpora PPP.

Příčiny:

- Dlouhé čekací lhůty, nízká kapacita, omezené termíny, vysokoprahová pro rodiny se ztíženými životními podmínkami (zákonný zástupce nechce s dítětem do PPP dojít – nezáleží na PPP, ale na úsilí/zájmu zákonného zástupce). Diagnostika má někdy charakter jen „odhadu“.

Pozn.: Příčiny není možné řešit na regionální úrovni, jsou způsobeny systémovým nastavením.

Návrhy řešení:

- Systémová podpora ŠPZ (především personální), podpora práce v terénu. Změna v legislativě ohledně identifikace soc. znevýhodněných žáků. Osvětová činnost, využití terénních pracovníků, případně soc. pedagogů. Zvýšení kompetencí školy např. prostřednictvím školního sociálního pracovníka, koordinátora inkluze, školního psychologa. Výměna zkušeností (zvýšit intenzitu návštěv pracovníků PPP do škol), zapojení do diagnostiky více aktérů (např. školního psychologa – možnost sdílení na více školách).

Pozn.: Již došlo ke zlepšení. Problém zůstává v oblasti identifikace žáků soc. znevýhodněných, v budoucnu nejspíše přejde pod kompetence škol.

2. SPOLUPRÁCE NAPŘÍČ ÚZEMÍM – jedná se o spolupráci nejen mezi přímými aktéry ve vzdělávání, týká se i vztahu škola a rodina, zřizovatel a škola/školské zařízení, propojování napříč tématy a stupni vzdělávání, spolupráce se zaměstnavateli apod.

2.1. Špatná spolupráce s rodiči, nedostatečné zapojení rodičů do procesu vzdělávání, špatná informovanost této cílové skupiny.

Příčiny:

- Nezájem ze strany rodičů a dětí. Omezení spolupráce v důsledku pandemie (COVID-19). Nedostatečná (nesrozumitelná) osvěta v oblasti inkluze/společného vzdělávání pro většinovou veřejnost, pro rodiče, pro rodiče dětí se speciálními vzdělávacími potřebami apod. Malá komunikace této problematiky v regionu. Rodiče nevnímají a někdy nepřikládají důležitost povinnému předškolnímu vzdělávání. Nízká společenská prestiž učitelského povolání. Přeceňování svých dětí ze strany rodičů a despekt k pedagogům. Malé propojení oblasti vzdělávání se sociálními službami. Pomalá legislativní podpora.

Pozn.: Některé příčiny není možné řešit na regionální úrovni, jsou způsobeny systémovým nastavením a stavem společnosti.

Návrhy řešení:

- Komunikace s rodiči, využití terénních pracovníků, realizace aktivit cílených na rodiče s dětmi. Cílené osvětové aktivity v regionu pro vzdělávání rodičů i veřejnosti. Větší prostor i váha vzdělávání v regionální politice. Dlouhodobější komunikovaná strategie a její sdílení s veřejností. Vzdělávací aktivity pro rodiče (online i offline). Zapojení odborníků do regionu. Komunitní setkávání rodičů s pracovníky školy a školských poradenských zařízení (PPP, SPC). Zapojování do vzdělávání. Změna v sociální politice státu. Zajištění větší spolupráce mezi školou a poskytovateli sociálních služeb, institut sociálního pedagoga.

2.2. Nedostatečná motivace a nezájem subjektů o spolupráci, slabá komunikace mezi pedagogy, slabé sdílení dobré praxe, slabá spolupráce s odborníky v tématu klíčových kompetencí.

Příčiny:

- Nárůst administrativní a byrokratické zátěže, zahlcenost území, časová vytíženost jednotlivých subjektů, problematické financování aktivit, absence zaštitění spolupráce shora. Ne vždy jasný přínos sdílení a spolupráce pro všechny zapojené subjekty. Vzdálenost mezi jednotlivými zařízeními. Chybějící metodické orgány na úrovni okresů.

Návrhy řešení:

- Spolupráce aktérů vzdělávání – zprostředkování akcí a aktivit na podporu spolupráce a výměny zkušeností např. v rámci projektu MAP, projektů Šablon apod. Nastavit v území větší cílenou a dlouhodobější podporu vzdělávání se zapojením dalších aktérů. Inspirovat se v regionech kde se daří pozvednout kvalitu vzdělávání. Inspirovat se u aktivit - učitel/ředitel naživo, Eduzměna. Hledat synergii pro tento region. Zapojit odborníky, kteří se změnou cíleně pomohou. Možnost sdílení dobré praxe i ze zahraničí - stáže atd. Zavést sdílení do popisu pracovní činnosti učitelů. Využití leaderů, síťování aktivních pedagogů. Regionální workshopy a budování komunit učitelů v regionu.

2.3. Změny ve školství zvyšují napětí mezi cílovými skupinami.

Příčiny:

- Změny ve školství, někdy zavádějící interpretace změn médií, šíření poplašných zpráv a dezinformací, zvyšující se napětí ve společnosti.

Pozn.: Příčiny není možné řešit na regionální úrovni, jsou způsobeny systémovým nastavením.

Návrhy řešení:

- Komunikace v rámci platform v území – snižování třecích ploch mezi cílovými skupinami. Zlepšit komunikaci (šíření informovanosti o inkluzivním vzdělávání a práci asistenta pedagoga, škola jako nositel spolehlivých informací tváří v tvář poplašným mediálním zprávám). Ze strany státu mít dlouhodobou koncepci rozvoje školství bez zasahování dalších „unikátních řešení“ nových ministrů školství a vlád. Propagovat regionální příklady dobré praxe. Jasná komunikace těchto témat v regionálním mediálním i veřejném prostoru s využitím lokálních odborníků.

2.4. Metodické vedení na úrovni ORP.

Příčiny:

- Problematické setkávání a výměna zkušeností a dobré praxe na úrovni ORP, mimo setkávání např. v rámci projektu MAP. Omezení prezenčního setkávání na základě protipandemických opatření (COVID-19) - porady vedoucích pracovníků škol a školských zařízení (obcí a měst mimo Děčín). Nízká frekvence a efektivita stávajících setkání.

Návrhy řešení:

- Pravidelné systémové setkávání v rámci ORP. Využít další platformy pro setkávání a sdílení. Jejich diferenciaci. Zapojení dalších odborníků.

2.5. Špatná spolupráce/nechuť spolupráce pedagoga a asistentů pedagoga.

Příčiny:

- Vzhledem k postupné adaptaci škol na inkluzivní vzdělávání a zapojování asistentů do výuky není tento problém zcela aktuální, spíše než problém na úrovni ORP se jedná o individuální problematiku v rámci některých škol. Souhrn dílčích příčin je uveden v následujícím textu - stres, nezkušenost a odlišné představy asistenta a pedagoga o vzájemné spolupráci. „Uzavřenost“ pedagogů, nezvyk vstupu další osoby do výuky, nedůvěra mezi jednotlivci, velké počty dětí s asistenty ve třídách. Fluktuace mezi asistenty pedagoga, horší příprava nových asistentů. Časová náročnost pro pedagogy a AP pro společné plánování činnosti – zvláště 2. stupeň, nejisté pozice AP, měnící se výše úvazku – špatná prestiž této pracovní pozice pro kvalitní zaměstnance. Nízká praxe a zkušenost z obou stran.

Pozn.: Aktuální hrozbou je připravovaná parametrizace (potenciální snížení počtu asistentů pedagoga ve školách).

Návrhy řešení:

- Realizace seminářů a DVPP, sdílení dobré praxe, snížení počtu dětí ve třídách. Možnost kariérního postupu AP. Definování bodů kvalitní práce asistenta. Podpora a osvěta v práci tandemu učitel + asistent. Legislativní změny v přijímání AP na dobu určitou (platnost normativů na PO žáka) a tím jistota pro AP na delší dobu spolupráce. Cílená podpora ve škole, společné vzdělávání aktérů. Zkvalitnění přípravy nových asistentů. Implementace poznatků ze škol do přípravy.

3. INFRASTRUKTURA A VYBAVENÍ ŠKOL A ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍ – ve smyslu stavu zařízení, kapacit škol i učeben, obzvláště těch odborných, mající za smysl zvýšení motivace žáka a formování jeho cesty k úspěšnému životu.

3.1. Překážky zavádění ICT do škol - slabé elektrické sítě, nedostatečně zajištěná konektivita škol, nedostatek IT odborníků.

Příčiny:

- Nedostatek financí, nedostatečné zasíťování budov (staré hliníkové rozvody elektřiny), nedostatečná konektivita škol a školských zařízení, nízké zabezpečení. Pomalá obnova ICT, které rychle zastarává. ICT odborníci se do školství nehrnou, jsou jinde zaplacení lépe. Učitelé, věkový průměr 50+ se musí učit to, co děti často umí lépe.

Návrhy řešení:

- Vybudování vhodné infrastruktury ve všech školách. Podpora zabezpečení a správy. Využití dotačních titulů, zaštitění rozvoje informatiky shora. Využití podpory v rámci revize RVP. U dotačních titulů co nejméně omezovat školy v tom, co lze z dotace zakoupit.

3.2. Horší stav některých objektů/dlouhodobé podfinancování školní infrastruktury/ekologická neúspornost starých budov.

Příčiny:

- Nedostatek finančních prostředků zřizovatelů. Pohled zřizovatelů na objekty školských zařízení - není prioritou. Schází jasně definované problémy jednotlivých budov, dlouhodobá sdílená strategie pro jejich inovaci. Administrativně náročné využívání dotačních zdrojů, nedostatek personálního a finančního zajištění pro přípravu a realizaci investičních projektů.

Návrhy řešení:

- Efektivní využití dostupných prostředků a dotačních titulů (IROP, OPŽP apod.). Vyhledávání dalších finančních zdrojů. Podpora škol při hledání optimalizace budov – zateplení, solární energie, úspory, využití dešťové vody, sdílení zdrojů. Sestavit plán, kde je co potřeba a zajistit pro něj zdroje (projekty, rozpočet, firmy...). Finanční podpora na projektovou přípravu. Vytvoření databáze firem, které umí dobře připravit projektové žádosti a firem/řemeslníků, které jsou schopny projekty zdárně realizovat – pro poptávkové řízení, v mezích zákona o veřejných zakázkách. Finanční podpora od firem v regionu.

3.3. Nedostatek prostoru pro rozvoj – nemožnost zřizování nových učeben apod.

Příčiny:

- Technické limity stávajících budov. Individuální problém, školy přijímají i děti nespádové, některé školy by nemusely mít přeplněnou kapacitu. Tento problém souvisí i s počty žáků ve třídách, resp. s přeplněností tříd - nejsou prostory pro dělení skupin.

Návrhy řešení:

- Využití nových budov, spolupráce se zřizovatelem, sdílení prostor v území, navazování systematické spolupráce škol a organizací poskytujících neformální vzdělávání. Prověření možných přestaveb budov škol (lze využít dosud nevyužívaný prostor = půdy, další prostory škol, zahrady). Hledat možnost rozšíření = přístavby pokud to prostory umožňují. Sestavit možný plán pro každou školu. Nové prostory v blízkosti škol. Hledání sdílených prostorů ve městě, které by šly takto využívat. Aktualizovat reálné kapacity škol dle dnešních požadavků.

3.4. Nedostatečné zajištění učeben pro klíčové kompetence.

Příčiny:

- Nedostatek finančních prostředků jednotlivých zřizovatelů. Neporozumění obsahu kompetencí na straně pedagogů. Chybějící prostory ve školách, nedostatečné prostory např. pro dělenou výuku nebo odborné učebny (individuální problémy v rámci jednotlivých škol).

Návrhy řešení:

- Modernizace vnitřního vybavení, nákup pomůcek pro výuku a řešení stavebních úprav. Využití dotačních titulů – IROP, případně dalších relevantních zdrojů. Hledat prostorové rezervy v budovách a ty využít. Modernizace = inspirovat se cíleně tam, kde to již dělají dobře. Hledat další dostupné prostředky a zdroje. Vytvoření databáze firem, které umí dobře připravit projektové žádosti a firem/řemeslníků, které jsou schopny projekty zdárně realizovat – pro poptávkové řízení, v mezích zákona o veřejných zakázkách. Zapojování regionálních firem do vzdělávání (finanční i lidské zdroje).

3.5. Některé školy nejsou bezbariérové (jedná se o bezbariérovost jak vnější, tj. zpřístupnění školy, tak i vnitřní, tj. přizpůsobení a vybavení tříd a dalších prostorů školy).

Příčiny:

- Technická nemožnost bezbariérových úprav školy, památková ochrana budovy. Nedostatek finančních prostředků jednotlivých zřizovatelů (řešení bezbariérovosti je finančně náročné).
Pozn.: V rámci IROP již není možné financovat bezbariérovost jako samostatnou aktivitu. Je povinnou součástí např. u budování nových odborných učeben atd.

Návrhy řešení:

- Využití možných dotačních titulů, případně dalších relevantních zdrojů. Pracovat na stanovené koncepci a hledat pro ni zdroje. Vytvoření databáze firem, které umí dobře připravit projektové žádosti a firem/řemeslníků, které jsou schopny projekty zdárně realizovat – pro poptávkové řízení, v mezích zákona o veřejných zakázkách.

3.6. Zastaralé a někdy již nevyhovující vybavení a pomůcky, nedostatek materiálu a nedostupnost technologií.

Příčiny:

- Nedostatek finančních prostředků vzhledem k rychlému zastarávání a vývoji vzdělávání – např. aplikace nových metod, chybí kompetentní lidské zdroje. Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné gramotnosti/kompetencí (nedostatečné materiálně technické zázemí, chybějící finance na inovace a výměnu pomůcek k rozvoji apod.), často není prioritou zřizovatele. Omezení pro nákup a pořízení vybavení a pomůcek.
Pozn. Aktuálně se jedná spíše o individuální problematiku v rámci některých škol, situace se v území značně zlepšila díky realizace projektů mj. Šablon OP VVV, školy byly rovněž podpořeny v rámci realizace distančního vzdělávání.

Návrhy řešení:

- Efektivní využívání dostupných prostředků, využití dotačních titulů a dalších prostředků z podpůrných opatření a projektů. Vytvoření databáze firem, které umí dobře připravit projektové žádosti a firem/řemeslníků, které jsou schopny projekty zdárně realizovat – pro poptávkové řízení, v mezích zákona o veřejných zakázkách. Zapůjčování vybavení. Využívání vybavení od firem, které již nepotřebují, jsou ochotny zakoupit, sdílení techniky.

**Schválil Řídicí výbor MAP III pro SO ORP Děčín
v Děčíně, dne 30. 1. 2023**

.....
Mgr. Miroslava Šmídová
Předsedkyně Řídicího výboru MAP III pro SO ORP Děčín